

Powiedzenia sławnych Greków

- [Powiedzenia sławnych Greków](#)

Powiedzenia sławnych Greków

Jacques-Louis David, „Śmierć Sokratesa”, 1787, Muzeum Sztuki Metropolitan, Nowy Jork, USA, [wikimedia.org](https://www.wikimedia.org/), domena publiczna

Ważne daty

28 września 480 p.n.e. – bitwa pod Salaminą

399 p.n.e. – śmierć Sokratesa

214-211 p.n.e. – oblężenie Syrakuz przez legiony rzymskie dowodzone przez Marka Klaudiusza Marcellusa

Scenariusz dla nauczyciela

I. W zakresie kompetencji językowych. Uczeń:

8. dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii:

q) potrafi korzystać ze słownika łacińsko-polskiego przy sporządzaniu przekładu;

s) dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego z zakresu tekstów określonych w kanonie na język polski, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.

III. W zakresie kompetencji społecznych. Uczeń:

2. nabiera umiejętności szybkiego praktycznego zastosowania i ćwiczenia nowo nabytej wiedzy;

3. dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;

4. jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej;

5. dzięki poznaniu źródeł kultury polskiej, europejskiej i światowej staje się jej świadomym odbiorcą i uczestnikiem.

Nauczysz się

rozwijać kompetencje językowe w celu nabycia umiejętności wplatania sentencji łacińskich do dyskursu w języku polskim we właściwym kontekście;

identyfikować korzenie kultury europejskiej w kulturze antycznej.

Najznamienitsi mężowie starożytnej Grecji

Film dostępny na portalu epodreczniki.pl

„Powiedzenia sławnych greków”, online-skills, CC BY 3.0

Film animowany Powiedzenia sławnych Greków. Film przedstawia pokaz slajdów, w którym ukazane wypowiedzi dziesięciu sławnych mężów starożytnej Grecji. W tym czasie lektor wypowiada następujące treści: χαίρετε! Oto przed Wami dziesięciu najznamienitszych mężów

starożytnej Grecji i przypisywane im gnomy, czyli aforyzmy lub złote myśli. Skoro stworzyli je Grecy, to dlaczego funkcjonują w języku łacińskim? Odpowiedź jest prosta – jako że Rzymianie doskonale znali kulturę Hellady, na której opierali swoją rodzimą literaturę i sztukę, przekazywali informacje na temat twórców greckich w swoich dziełach, stąd sentencje wybitnych Greków znane są także po łacinie. Prawdziwy numer jeden w dziedzinie literatury światowej – twórca eposów Iliady i Odysei – Homer. Niektórzy naukowcy podważają jego istnienie, tradycja głosi, że był na starość ślepy i ubogi, stworzył jednak dzieła tak genialne, że kilka miast-państw spierało się, w którym z nich urodził się wielki Homer. Do historii literatury przeszło powiedzenie zawarte w *Ars poëtica* Horacego: *Quandōque bonus dormitat Homērus* czyli niekiedy i świetny Homer zadrzemie, a zatem u samego mistrza literatury trafiają się również słabsze miejsca. A oto Solon – ateński mąż stanu, któremu drzwi do kariery politycznej otworzyła poezja. Pewnego dnia odwiedził Krezusa, opływającego w bogactwa króla Lidii, który uważał siebie za najszcześniejszego z ludzi ze względu na swoje niezliczone skarby. Solon odparł mu na to, że: *Nēmō ante mortem beātus esse potest*. Chciał przez to powiedzieć, że nie można nazwać człowieka szczęśliwym dopóki nie wiemy, czy dobrze zakończył życie. Złota myśl Solona sprawdziła się w przypadku Krezusa, ponieważ kilka lat po ich spotkaniu król Lidii został wzięty do niewoli przez Cyrusa, władcę perskiego, a Lidię wcielono do Imperium Persów. Bias z Prieny to półlegendarny mędrzec z Karii, o którym niewiele dzisiaj wiemy. Uchodził za twórcę wielu gnom, a najśłynniejszą z nich przekazał nam Cyceron. Słowa, które miał wypowiedzieć Bias porzucając swoją ojczyznę brzmiały: *Omnia mea mēcum portō*. Co oznacza – wszystko, co posiadam, noszę ze sobą. Oczywiście, Bias nie miał tu na myśli telefonu komórkowego, lecz własny intelekt, którym, jako jeden z siedmiu mędrców greckich, posługiwał się bardzo intensywnie na co dzień. Wracamy teraz do mistrzów literatury – przed nami Eurypides, jeden z trzech, obok Ajschylosa i Sofoklesa, najwybitniejszych twórców tragedii greckiej. Najmłodszy z trójki dramatopisarzy jednocześnie najgłębiej potrafił zaprezentować psychikę kobiecą w mizoginicznej kulturze Grecji. Powszechnie znany aforyzm Eurypidesa – *Nātūrālia nōn sunt turpia* uświadamia nam bezpruderyjność starożytnych Greków i różnice w obyczajowości tamtej epoki. Eurypides wyraził w tych słowach pogląd, że rzeczy przyrodzone nie są szpetne, zatem nie należy się ich wstydzić. Tego filozofa przedstawiać nie trzeba – imię Sokratesa słyszał pewnie każdy, pomimo tego, że nie spisał on ani słowa ze swoich mądrości. Ubrany w zwyczajne szaty chodził po ulicach Aten i pomagał Ateńczykom znaleźć rozwiązania problemów ich nurtujących stosując metodę majeutyczną, polegającą na umiejętnym stawianiu pytań, tak, by odpowiadający sam odkrył sedno problemu i możliwe wyjście z sytuacji. Tą samą metodą posługuje się współczesny coaching, można więc powiedzieć, że wpływ filozofa żyjącego dwa i pół tysiąca lat temu na obecne społeczeństwo jest większy niż moglibyśmy podejrzewać. A Sokrates na to niezmiennie: *Sciō mē nihil scīre*, czyli „wiem, że nic nie wiem.” W gronie najwybitniejszych Greków nie może zabraknąć ojca medycyny Hipokratesa z wyspy Kos, gdzie istniała szkoła lekarska prowadzona przez ród Asklepiadów. Jego imię kojarzy nam się ze starożytną przysięgą Hipokratesa, która stanowiła zasady etyki lekarskiej tamtych czasów. Choć minęło wiele stuleci jedna z maksym przypisywanych Hipokratesowi jest ciągle aktualna w zawodzie lekarza, a jest to: *Primum nōn*

nocēre – po pierwsze nie szkodzić. Czy słyszeliście o filozofie greckim, który mieszkał w glinianej beczce? To cynik Diogenes, który wywarł wielkie wrażenie na Aleksandrze Wielkim. Bez wątpienia zapadał w pamięć sobie współczesnym swoim oryginalnym zachowaniem. Spacerował bowiem w biały dzień z latarnią a zapytany czego, szuka odpowiadał niezmiennie: hominem quaerō – szukam człowieka. Arystotelesa przedstawiać chyba nie trzeba, bo jako uczeń Platona i nauczyciel samego Aleksandra Wielkiego znał się na wielu dziedzinach nauki i sztuki. Założył własną szkołę filozoficzną w Atenach zwaną Lykeion, prababkę dzisiejszego liceum. Podobnie jak Diogenes, pomimo swojej wszechstronności zawsze zwracał się w kierunku człowieka, ponieważ uważał, że Homō est animal sociāle – Człowiek jest istotą społeczną. Apelles był najsłynniejszym malarzem starożytności, którego twórczość znamy, niestety, tylko z opisów. Jego najbardziej znane dzieło to Afrodyta Anadyomene oraz liczne portrety Aleksandra Wielkiego, którego był nadwornym malarzem. Jaki jest sekret jego sukcesu? Nūlla diēs sine līnē. – Ani dnia bez kreski, co oznacza systematyczną pracę twórczą każdego dnia. Oto przed nami Archimedes, największy mechanik starożytności, wynalazca śruby wodnej. Przypisywano mu budowę planetarium, które odwiedzili jeszcze Cyceron i Owidiusz. W czasie drugiej wojny punickiej przebywał w Syrakuzach. Gdy miasto zostało zdobyte starzec Archimedes zajmował się właśnie kreśleniem figur geometrycznych na piasku. Jego ostatnie słowa do zbliżającego się żołnierza rzymskiego, który zamierzał go zabić brzmiały: Nōlī turbāre circulōs meōs – Nie ruszaj moich kół!

Ćwiczenie 1

Po obejrzeniu filmu edukacyjnego połącz w pary złote myśli z osobami, z którymi są kojarzone:

Nēmō ante mortem beātus esse potest.

Hipokrates

Nūlla diēs sine līneā

Diogenes

Quandōque bonus dormitat Homērus.

Apelles

Homō est animal sociāle

Bias z Prieny

Nōlī turbāre circulōs meōs!

Eurypides

Hominem quaerō.

Archimedes

Prīmum nōn nocēre.

Homer

Sciō mē nihil scīre

Sokrates

Nātūrālia nōn sunt turpia.

Arystoteles

Omnia mea mēcum portō.

Solon

Ćwiczenie 2

Połącz w pary imiona sławnych mężów ze starożytnej Grecji z atrybutami współczesnymi, z którymi możemy ich kojarzyć:

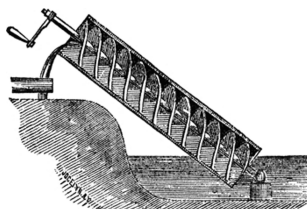
Sokrates

Hipokrates

Homer

Ćwiczenie 3

Połącz w pary imiona sławnych mężów ze starożytnej Grecji z atrybutami współczesnymi, z którymi możemy ich kojarzyć:

Arystoteles

Diogenes

Apelles

Archimedes

Ćwiczenie 4

Dopasuj poniższe definicje do terminów ze słownika pojęć:

Metoda majeutyczna

Mężczyzna czujący antypatię, niechęć do kobiet.

Lykejon

perypatetycka szkoła filozoficzna założona w tym zakładzie przez Arystotelesa w 335 p.n.e., która aż do 269 p.n.e. miała istotne znaczenie dla rozwoju filozofii i nauki gr.

Mizogin

(łac. sententia) myśl, sąd, zdanie, mniemanie, najczęściej krótka, treściwa wypowiedź prozaiczna lub wierszowana zawierająca myśl ogólną.

Cynizm

W starożytnej Grecji: pogląd filozoficzny, w myśl którego ograniczyć trzeba potrzeby materialne, a za najwyższą wartość uznawać życie w zgodzie z naturą.

Gnoma

(pozytywna, konstruktywna, połoźnicza) polegająca na pomaganiu w dotarciu do prawdy tym, w których ona, choć nie uświadomiona, drzemie; metoda wspólnego szukania przy pomocy stawiania pytań przez nauczyciela, dziś nazywana heurystyczną;

Homer

Audiobook - O Homerze w *Ars Poetica* autorstwa Horacego

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DuTzyQKyK>

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Autor nieznany, „Homer”, 1639, Muzeum Sztuki Walters, Baltimore, USA, art.thewalters.org, CC BY 3.0

Sentencje przypisywane **Homerowi**:

- *Quandōque bonus dormitat Homērus.* (Czasem i dobry Homer przyśnie.)
- *Nihil miserābilius quam incertā sēde vagārī.* (Nie ma nic gorszego niż błądzenie po nieznanych krajach).

[Źródło](#)

Ćwiczenie 5

Wysłuchaj fragmentu *Sztuki poetyckiej* Horacego i wybierz właściwą odpowiedź:
Jak należy rozumieć słowa Horacego: *Quandōque bonus dormitat Homērus*?

- ☐ Nic nie zmaćci snu mistrza literatury
- ☐ Łatwiej wybaczyć niedociągnięcia marnemu poecie niż wielkiemu mistrzowi.
- ☐ Nawet u mistrza zdarzają się nudniejsze fragmenty, wszelkie niedoskonałości są więc usprawiedliwione.

Solon

Audiobook - Opis spotkania Solona i Krezusa na podstawie *Żywotów sławnych mężów* Plutarcha:

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DuTzyQKyK>

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Źródło przekładu:

Nikolaus Knüpfer, „Solon u Krezusa”, 1650-52, Muzeum J. Paula Getty'ego, Los Angeles, USA, wikimedia.org, domena publiczna

Sentencje przypisywane **Solonowi**:

- *Nēmō ante mortem beātus esse potest.* (Nikt nie może być szczęśliwy przed śmiercią).
- *Dē mortuīs aut bene aut nihil.* (O zmarłych mówić dobrze albo wcale).
- *Nē quid nimis.* (Nic ponad miarę).

Źródło

Ćwiczenie 6

Zapoznaj się z częścią materiału na temat Solona. Następnie zdecyduj, które zdania dotyczące jej treści są prawdziwe, a które nieprawdziwe. Zaznacz zdania prawdziwe.

- ☐ Według Solona szczęśliwy ten, kto posiadał wszelkie bogactwa.
- ☐ Solon uważał, że o zmarłych należy mówić dobrze, albo wcale.
- ☐ Solon od razu rozpoznał Krezusa.
- ☐ Solon wspomina o Kleobisie i Bitonie, by podkreślić ich nieszczęsny koniec.
- ☐ Przepych, który otaczał króla Lidii nie zrobił wrażenia na Solonie.
- ☐ Według Solona najszczęśliwszym człowiekiem jest Tellos, który żył uczciwie, jak i umarł przynosząc chwałę swojej ojczyźnie.

Eurypides

Jednym z najsłynniejszych dramatów Eurypidesa, przedstawiającym głębię kobiecej psychiki, jest *Medea*.

Charles-André van Loo, „Jazon i Medea”, 1759, Muzeum Sztuk Pięknych w Pau, Francja, wikimedia.org, domena publiczna

Sentencje przypisywane Eurypidesowi:

- *Nātūrālia nōn sunt turpia*. (Sprawy przyrodzone nie są brzydkie).
- *Quōs deus vult perdere prius dēmentat*. (Kogo bóg chce zgubić, temu najpierw odbiera rozum).

[Źródło](#)

Sokrates

Dialog **Platona** p.t. *Teajtet*, w którym Sokrates nawiązuje do metody stosowanej w coachingu.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DuTzyQKyK>

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Jacques-Louis David, „Śmierć Sokratesa”, 1787, Muzeum Sztuki Metropolitana, Nowy Jork, USA, wikimedia.org, domena publiczna

Sentencje przypisywane **Sokratesowi**:

- *Sciō mē nihil scīre.* (Wiem, że nic nie wiem).
- *Amīcus Platō, sed magis amīca vērītās.* (Przyjacielem mi Platon, lecz ważniejszą przyjaciółką prawda).

Źródło

Ćwiczenie 7

Na podstawie fragmentu *Teajteta* Platona odpowiedz, jaka jest rola Sokratesa jako nauczyciela?

- ☐ Sokrates zna odpowiedzi na wszystkie pytania i chętnie odpowiada swoim uczniom.
- ☐ Sokrates natchniony przez bogów wyklada swoją filozofię, a uczniowie słuchają i wyciągają wnioski.
- ☐ Sokrates pomaga swoim uczniom znaleźć odpowiedzi, zadając im odpowiednie pytania.

Hipokrates

Przysięga Hipokratesa składana była przez lekarzy w starożytności i zawierała zasady etyki lekarskiej. Przypisywana była Hipokratesowi, prawdopodobnie została jednak sformułowana przez uczniów z jego kręgów. Po okrucieństwach II Wojny Światowej, podczas której dopuszczano się m.in. eksperymentów medycznych na więźniach obozów koncentracyjnych, Światowa Organizacja Lekarzy uznała, że należy stworzyć nowożytną wersję przysięgi Hipokratesa tzw. deklarację genewską (1948). Ten kodeks etyczny lekarzy funkcjonuje do dzisiejszego dnia, w Polsce jego wersję stanowi Przyrzeczenie Lekarskie. Warto jednak zapoznać się ze starożytną etyką lekarską i przeczytać przekład przysięgi Hipokratesa.

Rinus Meijer, „Kielich Higiei, bogini zdrowia”, 1948, Budynek apteki w Groningen, Holandia, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hygieia_Chalice.jpg), CC BY 3.0

Przysięga Hipokratesa

Tekst z lat ok. 460-370 p.n.e.

„Przysięgam na Apollona, lekarza, na Asklepiasa, Hygeję i świadków, że wedle mej możliwości i rozeznania będę dochowywał tej przysięgi i tych zobowiązań. Mistrza mego w tej sztuce będę szanował na równi z rodzicami, będę się dzielił z nimi mieniem i na żądanie zaspokajał ich potrzeby; synów jego będę uważał za swoich braci i będę uczył ich swej sztuki, gdyby zapragnęli się w niej kształcić, bez wynagrodzenia i żadnego zobowiązania z ich strony; prawideł, wykładów i całej pozostałej nauki będę udzielał swym synom, synom swego mistrza oraz uczniom, wpisanym i związanym prawem lekarskim, poza tym nikomu innemu. Będę stosował zabiegi lecznicze wedle mych możliwości i rozeznania ku pożytkowi chorych, broniąc ich od uszczerbku i krzywdy. Nikomu, nawet na żądanie, nie dam śmiertelnej trucizny, ani nikomu nie będę jej doradzał, podobnie też nie dam nigdy niewieście środka poronnego. W czystości i niewinności zachowam życie swoje i sztukę swoją. Nie będę operował chorych na kamicę, pozostawiając to ludziom, zawodowo stosującym ten zabieg. Do jakiegokolwiek wejść domu, wejść doń dla pożytku chorych, nie po to, żeby świadomie wyrządzać krzywdę lub szkodzić w inny sposób, wolny od pożądań zmysłowych tak wobec niewiast, jak i mężczyzn, wobec wolnych i niewolników. Cokolwiek bym podczas leczenia czy poza nim z życia ludzkiego ujrzał, czy usłyszał, czego nie należy na zewnątrz rozgłaszać, będę milczał, zachowując to w tajemnicy. Jeżeli dochowam tej przysięgi i nie złamię jej, obym osiągnął pomyślność w życiu i pełnieniu tej sztuki, ciesząc się uznaniem ludzi po wszystkie czasy; jeśli ją przekroczę i złamię, niech mnie los przeciwny dotknie.”

Za: Hippocrates, *Opera omnia*, Lipsk 1892, tom 2. Tłum. z greckiego G. Piankówna i K. Kreyserowa, *Refleksje nad etyką lekarską*, pr. zb. pod red. K. Osińskiej, Warszawa 1992.

Sentencje przypisywane **Hipokratesowi**:

- *Primum nōn nocēre*. (Po pierwsze nie szkodzić).
- *Ars longa, vīta brevis*. (Sztuka długa, życie krótkie).
- *Contrāria contrāriīs cūrantur*. (Przeciwnie leczy się przeciwnym).

Źródło

Ćwiczenie 8

Po zapoznaniu się z materiałami na temat Hipokratesa wskaż zdania zgodne z *Przysięgą Hipokratesa*.

- ☐ Nazywana jest inaczej *deklaracją genewską*.
- ☐ Zobowiązuje lekarza do zachowania tajemnicy lekarskiej.
- ☐ Pochodzi ze zbioru tekstów zwanego *Corpus Hippocraticum*.
- ☐ *Przysięga Hipokratesa*
- ☐ Zakłada, że lekarz nigdy nie wchodzi do domu chorego, by mu zaszkodzić.
- ☐ Do dziś funkcjonuje jako kodeks etyczny lekarzy.

Diogenes

Wg Seneki, Diogenes miał mieszkać w wielkiej glinianej beczce. Kiedy król Filip II Macedoński zagroził Koryntowi, a mieszkańcy gorączkowo rzucili się do przygotowań obronnych, Diogenes, aby nie wydać się beczczynnym, obracał i toczył beczkę tam i na powrót. (Lukian, *De historia conscribenda*).

Źródło

Sentencje przypisywane **Diogenesowi**:

- *Hominem quaerō.* (Szukam człowieka).
- *Sī quis dīves est, tum cum vult cēnāre potest; sī pauper, tum cum potest.* (Bogaty je, kiedy chce, biedny, kiedy może).

[Źródło](#)

Arystoteles

Archeologiczne pozostałości po zabudowaniach Lykejonu (Liceum) – szkoły prowadzonej przez Arystotelesa, obecnie przy ul. Rigillis w Atenach, Grecja, wikimedia.org, CC BY-SA 3.0

Sentencja przypisywana **Arystotelesowi**:

- *Homō est animal sociāle.* (Człowiek jest istotą społeczną).

[Źródło](#)

Apelles

Żadne z dzieł Apellesa nie zachowało się do naszych czasów. Z opisów, m.in. Pliniusza Starszego, znamy jednak tytuł jednego z najbardziej inspirujących jego dzieł, czyli *Afrodyta wynurzająca się* (*Anadyomene*), motyw wykorzystany później w słynnym obrazie Sandro Boticellego *Narodziny Wenus*. Już w starożytności pojawiały się liczne kopie arcydzieła Apellesa.

„Afrodyta Anadyomene”, przed 79 n.e., fresk z Pompejów, Dom Wenus, odkopany w 1960, prawdopodobnie to rzymska kopia słynnego malowidła Apellesa, wikimedia.org, domena publiczna

Anegdota na temat powstania malowidła wykonanego przez Apellesa.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DuTzyQKyK>

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Sentencje przypisywane Apellesowi:

- *Nūlla diēs sine līnēā.* (Ani dnia bez kreski).
- *Ō rex, equus tuus artis pingendī perītior esse vidētur quam tū.* (Do Aleksandra Wielkiego)
Twój koń, królu, zdaje się lepiej od Ciebie znać na malarstwie).

Źródło

Ćwiczenie 9

Zapoznaj się z materiałami na temat Diogenesa, Arystotelesa i Apellesa, następnie połącz w pary wyrażenia, by otrzymać prawdziwe zdania na temat wyżej wymienionych sławnych mężów:

Apelles

był świadkiem oblężenia Koryntu przez Filipa II Macedońskiego.

Diogenes

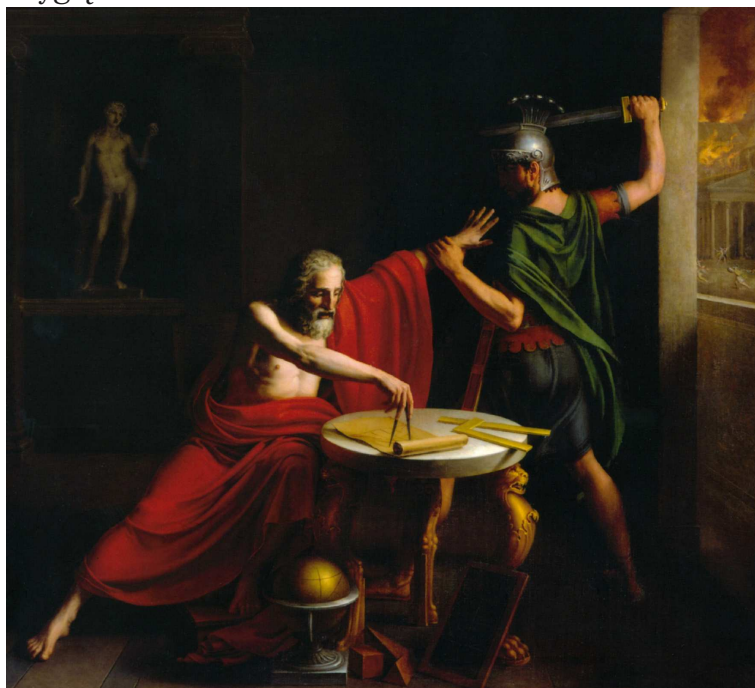
studiował w Akademii Platona, był nauczycielem Aleksandra Wielkiego.

Arystoteles

został hojnie obdarowany przez Aleksandra Wielkiego.

Archimedes

Zobaczcie, jak mogły wyglądać ostatnie chwile Archimedesza.

Thomas DeGeorge, „Śmierć Archimedesza”, 1815, kolekcja prywatna, wikimedia.org, domena publiczna

Sentencje przypisywane Archimedesowi:

- *Nōlī turbāre circulōs meōs!* (Nie ruszaj moich kół!)

[Źródło](#)

Ćwiczenie 10

Połącz w pary łacińskie sentencje z ich polskimi odpowiednikami:

Nēmō ante mortem beātus esse potest.

Nikt nie może być szczęśliwy przed śmiercią.

Quōs deus vult perdere prius dēmentat

Ani dnia bez kreski.

Ars longa, vīta brevis

Przyjacielem mi Platon, lecz ważniejszą przyjaciółką prawda.

Amīcus Platō, sed magis amīca vērītās

Czasem i dobry Homer przyśnie.

Homō est animal sociāle

Sztuka długa, życie krótkie.

Nōlī turbāre circulōs meōs!

Nie ma nic gorszego niż błądzenie po nieznanych krajach.

Quandōque bonus dormītat Homērus

Nie ruszaj moich kół!

Nūlla diēs sine līnēā

Kogo bóg chce zgubić, temu najpierw odbiera rozum.

Nihil miserābilis quam incertā sēde vagārī

Człowiek jest istotą społeczną.

Słowniki

Słownik pojęć

Aforyzm

Sformułowanie ujmujące jakąś prawdę ogólną w sposób zwięzły i błyskotliwy.

Cynizm

W starożytnej Grecji pogląd filozoficzny, w myśl którego ograniczyć trzeba potrzeby materialne, a za najwyższą wartość uznawać życie w zgodzie z naturą.

Gnoma

(łac. sententia) myśl, sąd, zdanie, mniemanie, najczęściej krótka, treściwa wypowiedź prozaiczna lub wierszowana, zawierająca myśl ogólną. Istniały też zbiory takich sentencji poetów albo filozofów zwane gnomologia.

Liceum

gr. Lykeion, łac. lyceum, zakład gimnastyczny (gymnasion) przy świątyni Apollina Likejosa; perypatetycka szkoła filozoficzna założona w tym zakładzie przez Arystotelesa w 335 p.n.e., która aż do 269 p.n.e. miała istotne znaczenie dla rozwoju filozofii i nauki gr., kierowana kolejno przez Arystotelesa, Teofrasta z Eresos i Stratona z Lampsakos; dziś szkoła średnia różnych typów.

Metoda majeutyczna

pozytywna, konstruktywna, położnicza, polegająca na pomaganiu w dotarciu do prawdy tym, w których ona, choć nie uświadomiona, drzemie; metoda wspólnego szukania przy pomocy stawiania pytań przez nauczyciela, dziś nazywana heurystyczną; z gr. maieutikos „położniczy”.

Mizogin

mężczyzna czujący antypatię, niechęć do kobiet; z gr. misos „nienawiść”, gyne „kobieta”.

Słownik łacińsko-polski

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Galeria dzieł sztuki

Autor nieznany, „Homer”, 1639, Muzeum Sztuki Walters, Baltimore, USA, art.thewalters.org, CC BY 3.0

Nikolaus Knüpfer, „Solon u Krezusa”, 1650-52, Muzeum J. Paula Getty'ego, Los Angeles, USA, wikimedia.org, domena publiczna

Charles-André van Loo, „Jazon i Medea”, 1759, Muzeum Sztuk Pięknych w Pau, Francja, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jazon_i_Medea.jpg), domena publiczna

Jacques-Louis David, „Śmierć Sokratesa”, 1787, Muzeum Sztuki Metropolit, Nowy Jork, USA, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Death_of_Socrates.jpg), domena publiczna

Jean-Léon Gérôme, „Diogenes”, 1860, Muzeum Sztuki Walters, Baltimore, USA, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Diogenes.jpg), domena publiczna

„Afrodyta Anadyomene”, przed 79 n.e., fresk z Pompejów, Dom Venus, odkryty w 1960, prawdopodobnie to rzymska kopia słynnego malowidła Apellesa, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aphrodite_Anadyomene), domena publiczna

Thomas DeGeorge, „Śmierć Archimedesza”, 1815, kolekcja prywatna, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Death_of_Archimedes), domena publiczna

Bibliografia

Hippocrates, *Opera omnia*, Lipsk 1892, tom 2. Tłum. z greckiego G. Piankówna i K. Kreyserowa, *Refleksje nad etyką lekarską*, pr. zb. pod red. K. Osińskiej, Warszawa 1992.

J. Korpanty, *Mały słownik łacińsko-polski*, Warszawa 2012.

K. Pliniusza Starszego *Historii naturalnej ksiąg XXXVII* = C. Plinii Secundi *Historiae naturalis libri XXXVII*. T. 10 ks. 34-37, tłum. Józef Łukaszewicz, Poznań 1845.

L. Winniczuk, *Ludzie, zwyczaje i obyczaje starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 2008.

Mała Encyklopedia Kultury Antycznej, Warszawa 1990.

C. Michalunio, *Dicta. Zbiór łacińskich sentencji, przysłów, zwrotów, powiedzeń*, Kraków 2014.

Quintus Horatius Flaccus, *Sztuka poetycka*, przeł. Jan Sękowski, Wrocław 1988.

Quintus Horatius Flaccus, *Dzieła wszystkie* tom II, komentarz, O. Jurewicz, Wrocław 1988.

Platon, *Teajtet* (VII), przeł. W. Witwicki, Kęty 2002.

Plinius Maior, *Historia naturalis* (XXXV), Wrocław 1961.

Plutarch z Cheronei, *Żywoty sławnych mężów*, Wrocław 1956.

S. Stabryła, *Zarys kultury starożytnych Grecji i Rzymu*, Warszawa 2016.

W. Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Warszawa 2003.

Z. Kubiak, *Dzieje Greków i Rzymian*, Warszawa 2014.